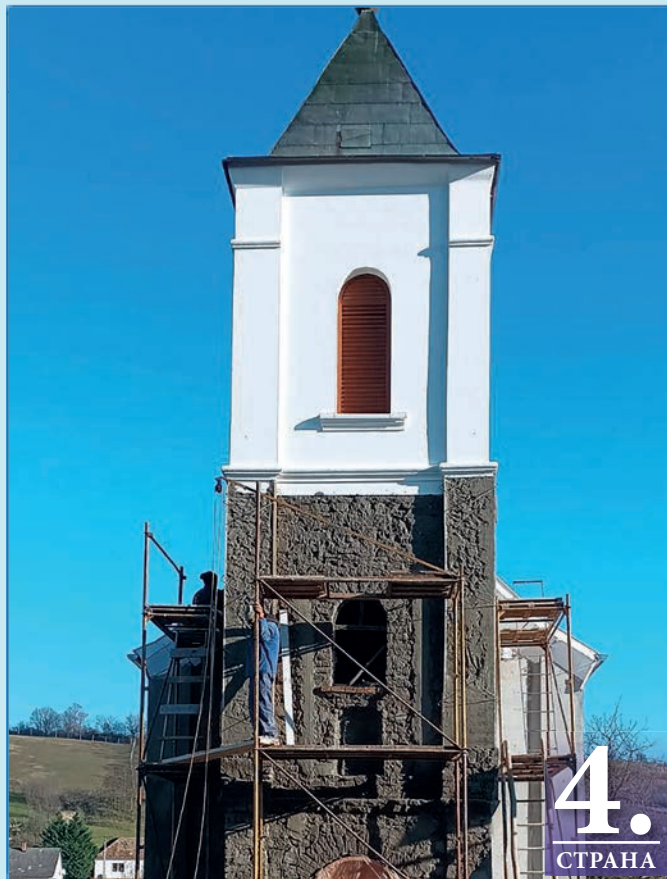

Трибина о Србима у региону

2.
СТРАНА

4.
СТРАНА

Трио „Балкан поп-ап“

7.
СТРАНА

СНН

Настављају се радови у Мечки

6.
СТРАНА

Изложба Борка Мочевећа у Сегедину

АКТУЕЛНОСТИ

Трибина у Чачку

Положај српског народа у земљама региона

У организацији месног Удружења грађана „Светосавске свечаности“, у великој сали Градске библиотеке „Владислав Петковић Дис“ у Чачку, 16. јануара одржана је трибина под насловом „Положај српског народа у земљама региона“.

Главни организатори манифестације предвођени Ђуром Беранићем, председником и Тијаном Петрић, секретаром већ поменуте цивилне организације у госте – као излагаче – позвали су др Момчила Вуксановића, председника Српског националног савјета Црне Горе, уједно председника Управног одбора Конференције српских националних организација из земаља у региону, Љубомира Алексова, заступника српске заједнице у Мађарском парламенту, председника Скупштине Конференције српских националних организација из земаља у региону, односно, Дејана Дракулића, председника Заједничког већа општине Вуковар.

У присуству великог броја заинтересованих Чачана, учеснике трибине и публику поздравио је Мирослав Вујанић, програм менаџер Удружења грађана „Светосавске свечаности“ који је у својој уводној беседи, између осталог, нагласио следеће: „Духовност и култура увек су били обједињавајући фактор за све Србе, јер духовни и културни простор надиласи све државне границе. Кроз целу историју је потврђено да духовни, просветни и културни рад даје најбоље и најдугорочније резултате на плану националног окупљања, јединства и уопштено деловања, јер из тако постигнутог духовног и културног јединства увек је било лакше постићи и политичко, економско и свако друго јединство међу српским народом. Из тих и таквих размишљања се изродило и ово вечерашње сабрање. Сабрање, које нам је потребно како би се сретали, видели, како бисмо поразговарали, како би се – ако треба – изјаснили и на тај начин још више зближили као Срби, као једно у Христу. [...] Вечерас, мисли и ум погрузимо у ово наше „Сретење“ како би се чим пре и опет видели било у Чачку, Подгорици, било у Вуковару, Сентандреји, Будимпешти или Темишвару. Јер, што се чеље виђамо и што чеље разговарамо, бивамо све ближи једни другима и бивамо једно у Христу. А српском роду и нама Србима никад, као

данас, није било потребније да буде једно у Христу – па будимо!“

Он је, потом, реч најпре дао Љубомиру Алексову, заступнику српске заједнице у Мађарском парламенту, уједно председнику Скупштине Конференције српских националних организација из земаља у региону, који је најпре изразио своје задовољство што је позван на скуп да би потом укратко говорио о историјату и раду сталне конференције, која је основана 2015. године и до сада већ одржала 17 заседања. При томе, истакао је и њене постигнуте резултате, односно, настојања, која желе да остваре сви они активисти асоцијације, који на плећима носе чување и неговање српске културе, ћириличног писма, светосавског српског православања, с једном речју – идентитет. Српски национални, културни и верски.

„Сви ми припадамо културном, верском и језичком простору који се простире од Хиландара па све до наше Сентандреје!“ – нагласио је Љубомир Алексов, који је подсетио да чланице Конференције српских националних организација из земаља у региону промовишу и политику Србије, првенствено, српску културу и традиције.

Представник српске заједнице у Мађарском парламенту је затим детаљно представио положај српске заједнице у Мађарској. Он је укратко говорио о историјату Срба у Мађарској, вишевековној улози Српске православне цркве у очувању и неговању српског језика, културе, вере и идентитета. „Сада је ситуација знатно другачија, наиме, мађарска држава максимално подржава народности, па тако и српску.“

Говорник је подвукао да се та подршка осећа и у образовном систему где српске школе могу да рачунају на помоћ, истакао је и веома развијен културни живот у којем доминирају културно-уметничка друштва, удружење уметника, Српско позориште у Мађарској, а осврнуо се и на српске медије у Мађарској. Посебну пажњу је посветио делатности Епархије будимске, односно, обнови светих храмова на територији Мађарске које, пре свега, финансира сама држава.

Љубомир Алексов је посебно говорио о изванредним билатералним односима Мађарске и Србије и истакао наду да ће они и у будуће опстати.

„Искрено се надам да ће се српски језик, српска култура, верска, духовна баштина српског народа сачувати у Мађарској“, рекао је говорник истакавши наду да ће у томе Срби у Мађарској добити и подршку Србије.

О положају Срба у Хрватској говорио је Дејан Дракулић, председник Заједничког већа општине Вуковар, који се вратио у прошлост, времена након окончања грађанског рата на територији экс Југославије. Нажалост, како рече, и данас Срби се сматрају главним кривцима, врше се притисци, међутим, „треба сачувати стечена права која већ имамо и треба се борити за додатна права“. Говорећи о образовном, школском систему, он је нагласио: „Припадници талијанске, чешке и мађарске националне мањине имају регистроване мањинске школе – ми, као припадници српске заједнице, не можемо да их имамо, не можемо да их остваримо. Суштински, све што је у мирној реинтеграцији договорено и требало је да буде реализовано, ништа није завршено. Укидају нам се и она стечена права која имамо, међутим, ми се трудимо да их сачувамо, односно, да издејствујемо додатна.“

О борби српске заједнице за очување српског идентитета и српско ћирилично писмо беседио је др Момчило Вуксановић, председник Српског националног савјета Црне Горе, уједно председник Управног одбора Конференције српских националних организација из земаља у региону. Он је, најпре, нагласио важност повезивања крвних организација Срба у региону да би потом указао на вишегодишње потискивање Срба у Црној Гори, притиске који су вршени над

српским народом у поменутој земљи. Све је то кренуло од тренутка када су тадашњи политички руководиоци Монтенегра одлучили да се отцепе од Србије, иступе из заједничке државе.

Многи, који су тада имали пребивалиште у Србији, нису могли да се изјасне о државно-правном статусу Црне Горе, међутим, последњи попис становништва улива наду да ће Срби постићи онолики проценат који им је потребан и пружиће им се могућност да измене Устав како би добили конститутивни статус, а који нису имали приликом писања Устава Црне Горе. „Све оно што припада другим националним заједницама, треба да припадне и Србима, српским организацијама у Црној Гори. Ми, Срби у Црној Гори не тражимо никакву доминацију – тражимо само оно што нам припада“, био је категоричан др Момчило Вуксановић.

Трибина, која је трајала скоро два сата, потврдила је да према Србима у региону влада посебно интересовање. Баш зато, потребни су чеље форуми, који ће указати на положај и проблеме Срба у земљама региона, уједно, истаћи ће неопходност српског заједништва.

Током боравка у Чачку, говорници, односно, други позвани гости из Црне Горе, Мађарске и Хрватске, примљени су и од стране Милуна Тодоровића, градоначелника Чачка, посетили су и месни храм Вознесења Господњег, учествовали на свечаној скупштинској седници Удружења грађана „Светосавске свечаности“ и присуствовали отварању изложбе „Моја ћирилица“ ауторке Олгице Стефановић.

Предраг Мандић

Окруили сшо

МЕДИЈИ

Креирање и размена медијских садржаја с циљем побољшања положаја српског народа у земљама региона

Поред организације трибине под насловом „Положај српског народа у земљама региона“, Удружење грађана „Светосавске свечаности“ у Чачку одлучило је да приреди и један округли сто с циљем повезивања српских медија у земљама региона.

Форум под насловом „Креирање и размена медијских садржаја с циљем побољшања положаја српског народа у земљама региона“ приличен је 17. јануара у згради Локалне самоуправе града Чачка, а саветовање, у чијем раду су учествовали новинари из Хрватске, Црне Горе, Мађарске и Србије, отворио је Мирослав Вујанић, програм менаџер Удружења грађана „Светосавске свечаности“. „Иницирали смо овај скуп да видимо на који начин могу српске националне организације у региону да подигну ниво стварања, креирања медијских садржаја и у исто време размене медијске садржаје, како би имали информације шта је са нашим народом у Словенији, Мађарској, Северној Македонији итд“, нагласио је један од главних организатора округлог стола који се осврнуо и на Европску конвенцију о прекограничној телевизији, сачињеној 5. маја 1989. године у Стразбуру, измењеној Протоколом о изменама Европске конвенције о прекограничној телевизији, који је усвојен 1. октобра 1998. године, а ступио је на снагу 1. марта 2002.

Иако је у конвенцији назначено да „непрекидан развој информационе и комуникацијске технологије треба да служи унапређењу права, без обзира на границе, на изражавање, тражење, примање и пренос информација и идеја, из било ког извора“, ипак, како рече Мирослав Вујанић проток информација је наишао и наилази на бројне препреке и баш зато донета је одлука да се приреди форум с циљем побољшања креирања и размене медијских садржаја међу српским медијима у земљама региона. „Скуп би требао да представља иницијалну капсулу за неке наредне кораке и пројекте“ – нагласио је Мирослав Вујанић у свом уводу након којег је уследило представљање представника српских националних организација и српских медија из земаља у региону.

Међу њима налазили су се и Љубомир

Алексов, заступник српске заједнице у Мађарском парламенту, односно, потписник овог извештаја у својству вршиоца дужности главног и одговорног уредника Српских недељних новина.

Говорећи о информисању на српском језику у Мађарској, Љубомир Алексов је подсетио да се у Мађарском јавном сервису радијске емисије емитују дневно два сата, а телевизијски магазин „Српски екран“ јавља се недељно у трајању од 26 минута.

Он се укратко осврнуо и на медије који раде у оквиру Самоуправе Срба у Мађарској. Како је рекао, Земаљска српска самоуправа према мађарским законима има културну аутономију и могућност да оснује своје медијске органе, па је тако након оснивања Српског медијског центра, у склопу Доо. почео да ради и Дневни информативни портал „Варош“ који је 2018. године „настао из потребе да се припадницима српског и мађарског говорног подручја приближи актуелна друштвена и културна сцена Мађарске, Србије и целог региона“.

„Варош“ је све присутнији у јавном животу, рекао је Љубомир Алексов, који је истакао и његову одличну сарадњу са РТС-ом, конкретно са уредништвом „Србија на вези“, односно, другим медијима у Србији.

Уједно, он је изнео и једну критичку примедбу, наиме, иако је „Србија на вези“ емисија која прати актуелне процесе, дешавања, занимљивости који се тичу српске дијаспоре и Срба у региону, као и њихову повезаност и сарадњу са матицом Србијом и посвећена је упознавању Срба који не живе у Србији, ипак, у Србији се та емисија не гледа.

„Говоримо, колико је и нама важно да смо дошли у Чачак како бисмо се упознали, ту је и један део Србије да упозна живот и рад Срба изван граница Србије, имамо могућност информисања, а ипак се не искориштава“ – нагласио је Љубомир Алексов, који је предложио да се поменуте емисије репризирају и могу одгледати на неким од

канала РТС-а. У својству вршиоца дужности главног и одговорног уредника Српских недељних новина, потписник овог извештаја говорио је о историјату српског недељника у Мађарској, детаљно је представио делатност листа, мрежу новинара-сарадника да би на крају истакао и потешкоће са којима се суочавају Српске недељне новине.

Посебно је указао на важност едукација и укључивања младих у свакодневни рад листа.

На крају свог излагања се осврнуо и на значај тешњег повезивања медија у земљама региона, поготово на пољу обраде оних тема које из професионалног аспекта могу да још више зближе српске новинаре, примера ради, Хрватске, Мађарске и Србије. Наиме, једна од актуелних тема која може да обухвати и продуби сарадњу представника седме силе је и оптација Срба.

О положају и раду српских медија у Хрватској говорили су Дејан Дракулић, председник Заједничког већа општина Вуковар и Јадранка Јафимовић, председница Одбора за медије, информисање и веру ЗВО Вуковар, уједно и главна уредница и водитељка тв емисије „Хроника Славоније, Барање и западног Срема“, док су делатност српских медија у Црној Гори присутнима предочили новинар Драган Алорић, др Момчило Вуксановић, председник Српског националног савјета Црне Горе и Новица Ђурић, новинар и књижевник, иначе, председник Удружења књижевника Црне Горе.

Током округлог стола разговарало се о важности рада медија као доприносу очувања српског идентитета, обезбеђивању тачних и аутентичних информација, њиховој провери, поштовању етичких стандарда новинарства, едукацији и информисаности људи, могућностима покретања једне заједничке медијске платформе која би била свима доступна и из које би свако могао да црпи информације, прилоге.

Иницирано је и покретање једног месечника српских националних организација, међутим, учесници округлог стола су се на крају сложили да је најпре потребно наћи модалитет, основне услове за прекогранични медијски пројекат.

У његовом остваривању треба тражити и подршку матице Србије, а како рече Гвозден Николић, власник „Гласа западне Србије“ и оснивач регионалне новинске агенције РИНА, која је највећа новинска агенција тог типа ван Београда и коју су учесници скупа посетили, ваља оформити и један уреднички колегијум који ће бринути о целом пројекту.

Закључци округлог стола „Креирање и размена медијских садржаја с циљем побољшања положаја српског народа у земљама региона“ ускоро ће бити достављени свим актерима саветовања с циљем да они својим додатним предлозима, саветима убрзају процес покретања нове медијске сарадње.

П. М.

АКТИВНОСТИ

Услишена молишва верника

Наставак радова на обнови храма у Мечки

либрку из Белог Манастира, Младену Грубићу из Печварада, Борису Бранковићу, Андреју Сајдлу, Максиму и његовом сину Виктору Молнару из Погана, Милану Плодеру из Печуја, нашем протођакону Андрашу Штријку као и Зорану Гујаничићу, нашем чувеном мајстору роштиља, који је почастио све раднике.

Посебно се захваљујемо мештанима, који су нам заиста помогли алатима, тракторским превозом и осталим потрепштинама, које је посао изискивао. Захваљујемо се и Локалној самоуправи села – они су нам пријатељски дозволили да користимо њихов културни

центар, односно, воду и струју.

Све у свему, посао је био велик, али хвала Богу, одрађен је максимално онако како смо и желели. Веома је важно да напоменемо да смо се сви са задовољством упустили у ову, можемо рећи, за нас авантуру, јер нам је храм у Мечки свима прирастао срцу и радујем се као духовник да су људи изразили жељу да се у што скорије време вратимо и наставимо са послом. Следи уређење и чишћење унутрашњег дела храма, а такође и уређење порте. Ако Бог да, када се уради фасада, околу храма ћемо посути камен, а тако и испред храма направити се један плато и лепа стаза да се може лепо прићи, односно, ући у сам храм.

Црква је припремљена и чека своје умивање, односно, израду фасадних радова. О свему сам обавестио нашег Епископа Господина Лукијана и на нашу радост епархија је донела

одлуку и одредила конкретна финансијска средства са којима можемо да располажемо. Кренули смо у потрагу за мајсторима, односно, тражили смо понуде. Јавиле су се три грађевинске фирме, које су дале своје понуде међутим, свака је била чак до два, три пута већа од нашег буџета.

Једног преподнева услишена је наша молитва!

Приликом одласка до поште, пролазио сам поред једног хотела на ком се ради баш фасада и чудо, чујем да неко разговара на српском језику. Мало сам сачекао и човек са скеле погледа према мени и као да је хтео нешто да ме пита, али ја сам га предахитрио и поздравих сам га са именом Господњим што се њему веома допало рекавши: „Хвала Богу, наш човек!“ Никола је сишао са скеле и након упознавања одмах смо прешли на договор око нашег задатка. Људе сам одвео до Мечке и наравно наш човек се сажали на оно што је видео, односно, у каквом је стању наш храм. Богу драгом благодарност, прихватили су да одраде фасаду и да се уклопе у финансијска средства, која је наша Богом спасена Епархија будимска одобрила. Договор је постигнут уз напомену да су мајстори тражили да им ми обезбедимо скелу и материјал.

Наравно, успели смо захваљујући опет добром човеку господину Радовану Степанову из Мохача, који нам је помогао у достављању материјала, а што је било најбитније, по веома доброј цени.

Посао је кренуо, молећи Бога да нас време послужи, да не буде минуса, јер је већ био месец децембар. Све је ишло по плану. Људи су радили добрим темпом, тек ту и тамо мало нас је киша ометала. Из дана у дан наш храм у Мечки је постајао

све лепши и радујући се дочекали смо готову фасаду.

Остајемо у нади да ћемо на пролеће успети и фасаду да офарбамо на светом храму, али, нажалост, недостају нам финансијска средства.

Мало пре поменути део посла је хвала Богу обављен захваљујући добрим људима и нашем Епископу Господину Лукијану, чија је жеља била да се обнова храма комплетира.

јереј Милан Ерић, парох печујски, администратор парохије у Мечки

Нови прозори на згради бајских Срба

Самоуправа Срба у Баји је такође за собом оставила успешну 2023. годину, поготово ако имамо у виду да су Бајци, пред сам крај прошле календарске године, успели да помоћу конкурсних средстава, добијених од Владе Мађарске, измене шест прозора на згради месне српске самоуправе, у којој своје седиште има и Бајска српска православна црквена општина, а ту је до недавно било и Културно и верско удружење бајских Срба.

Радови су коштали преко три милиона форинти, а део средстава – близу двеста хиљада форинти – из свог буџета обезбедила је месна српска самоуправа.

Бајци су претходно, 2022. године отпочели радове на одводњавању воде светог храма, дали урадити детаљну спецификацију стања светонико-

лајевске цркве која обухвата дијагностику влаге зида, дијагностику дрвене грађе, статистику и остале веома важне појединости стања древне светиње.

У међувремену, на торњу цркве измењено је четири жалугатера, а хитна би била обнова кровне конструкције, тачније, постављање нових црепова. Они су још раније купљени и стоје у порти светиње, међутим, целокупна обнова крова кошта 60 милиона форинти. Бајци, тренутно, имају 10 милиона форинти што значи да им за покретање радова недостаје позамашна ставка.

Хоће ли њихови напори уродити плодом, остаје да се види. Међутим, и даље ће марљиво конкурисати у нади да ће им конкурсне потражње уродити плодом код Уреда премијера и Фонда „Габор Бетлен“.

П. М.

Успешна научна потрага за српским именима из XVI века на тлу Угарске

Интервју са историчарем Миланом Дујмовом, трећена-грађеним на конкурс Земаљске српске самоуправе и Српског института ССМ

Копанског санџака из 1570. године. У раду је аутор пописивао она презимена „влаха“ или „ифлака“ која могу бити српског порекла, а која чине скоро у потпуности именску грађу пописане популације. То су у мањем броју имена хришћанског порекла у облику који се користи код православца, а великим делом народна имена, распрострањена код православне српске популације 16. века, коју документује и Грабовачки летопис у Копанском пољу. На почетку рада аутор приказује табелу са називима насеља на мађарском и српском језику, односно, њихов данашњи званичан назив. Такође је наведен број српских породица, број презимена и конкретна презимена у датом насељу.“

На наградни конкурс за сакупљање српске језичке завичайно-историјске и етнологичке грађе у Мађарској, који су прошле године расписали Самоуправа Срба у Мађарској и Српски институт при ССМ, свој конкурсни рад поднео је и средњошколски професор историје Милан Дујмов, који је написао студију под насловом „Српска презимена у попису Копанског санџака 1570. године“.

На тај начин, вредни и неуморни истраживач историје Срба у Угарској, наставио је своју истраживачку делатност која обухвата 16. век, на име, он је и на прошлом конкурс поднео свој рад под насловом „Српска презимена Сечујско-мохачког санџака крајем 16. века“.

Занимљиво је да је како тада, тако и сада истраживачки пројекат историчара будимпештанског Српског образовног центра „Никола Тесла“ награђен трећим местом, а жири, тј. стручна комисија именована од стране Српског института у саставу др Младена Прелић, виши научни сарадник Етнографског института САНУ, др Владан Јовановић, виши научни сарадник Института за српски језик САНУ и Софија Биро-Каплан, етнолог, научни сарадник Српског института, у свом образложењу истакла је следеће: „Писац конкурса је истраживао српска презимена тринаест насеља у жупанији Толна и Шомођ, која су данас расељена или само постоје као пустара или део неког насеља. Током истраживања аутор се ослонио на рад турског историчара Ердала Чобана (ÇOBAN, Erdal: Egy balkáni eredetű népcsoport a koppányi szandzsákban: a vlahok. Aetas 23. évf. 2008. 4.sz. 173.) у којем су објављени подаци са пописа

Такође, важно је истаћи да је „према оцени жирија, вредност овог рада у томе што је аутор скренуо пажњу на значај истраживања српске ономастике, у конкретном случају патронимије, јер ова и слична истраживања осветљавају дубље прошлост српског народа и његово вишевековно присуство на тлу Мађарске.“

То био и повод да разговор поведемо са трећепласираним Миланом Дујмовом, историчарем, који у међувремену ради и на другим занимљивим издавачким пројектима.

Како је избор пао на тему „Српска презимена у попису Копанског санџака 1570. године“?

Пошто сам прошле године обрадио презимена Сечујског санџака из 1591, а пре две године презимена Сегадинског санџака из 1570, овог пута сам се определио за Копански санџак.

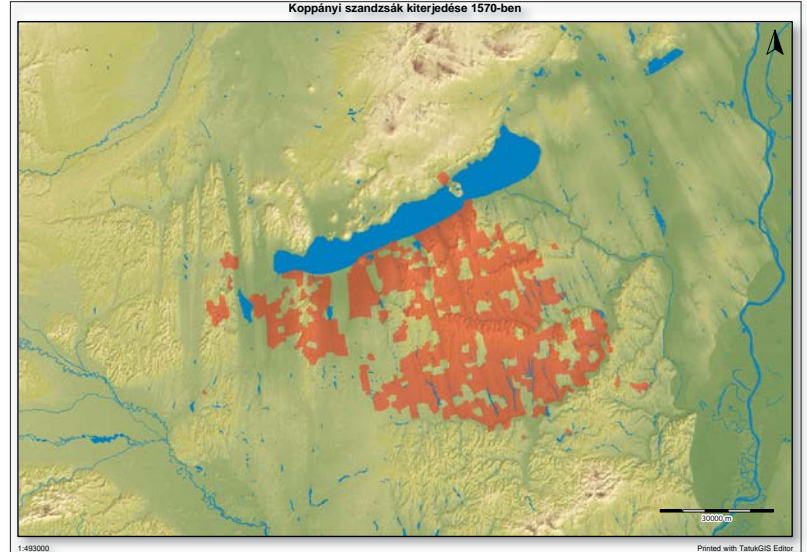
Након формирања Мохачког санџака, дошло је до оснивања још осам санџака. Колика се Копански разликовао од осталих – примера ради од Будимског, Св. Београдског, Шимонђорњског, Сексардског итд?

Копански санџак се разликовао од осталих, барем у овом периоду, по томе да су овде у великом броју живели Срби, односно „Ифлаци“, односно, Власи како их је назвао турски историчар Чобан, који је и публиковао рад који ми је послужио као извор. Свакако, влах у овом смислу би значајно пастире, а не као влашки народ, мада није искључено да је међу њима било понешто и Влаха, јер налазимо и пре-

зимена Мирче и Радуј. Са друге стране, овде не налазимо насеља са великим бројем становништва. Мада, на-

у попису, презимена као што су: Вујић, Ислаковић, Ђурић, Душић, Радић, Сандић, Радовић и Братић. Исто тако, доста је учестало презиме Радуј, Радује, Радоње.

Да ли сте током свој истраживања нашли неке специфичности које се збој своје унікалности издвајају?

дамо се да ће се ускоро објавити и остали пописи нарочито из 17. века. Наиме, тај период још уопште није обрађен. Међутим, по садашњим штуро обрађеним изворима, јасно се види да је у 17. веку број Срба био велики на подручју Будимског пашалука.

Која су најчешћа српска презимена у попису Копанског санџака?

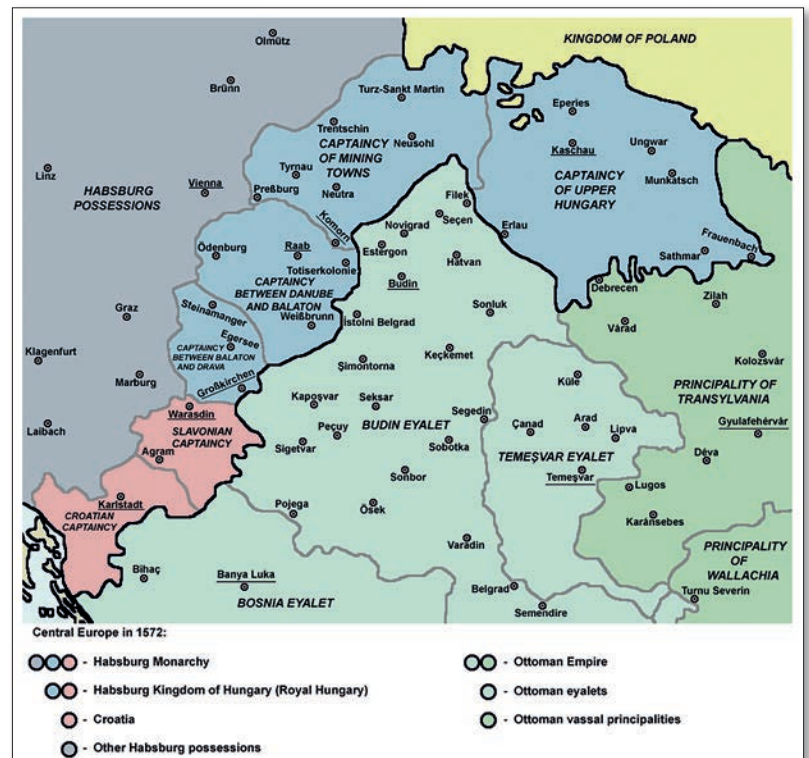
Најчешћа презимена су са префиксом Вук као што су Вук, Вукосав, Вуксан, Вукдраг, Вукашин, Вукмир, Вукач. Исто тако се јасно примећује да је релативно мали број презимена са завршетком на -ић. Ипак, сусрећемо

што се тиче презимена понекад је тешко утврдити да ли се ради о презимену или крштеном имену. У овом раду држали смо се принципа да током пописа су прво забележили име па тек после презиме порезника. Тако има веома уникатних презимена као што су: Хирајо, Бајко, Икша и Бордар.

Хоће ли бити наставак истраживања и планираће ли објавити и посебну монографију на ову тему?

Свакако би било пожељно да ови досадашњи радови буду сакупљени у један том. Надам се да ће се током наредних година ово и остварити.

забележио Предраг Мандић

КУЛТУРА

Изложба Олицие Стефановић

Моја ћирилица

У Центру за културу града Чачка, у склопу „Светосавских свечаности“, 17. јануара отворена је изложба „Моја ћирилица“, аутора Олицие Стефановић.

На самом почетку приредбе домаћине и госте, међу којима су били и Љубомир Алексов, заступник српске заједнице у Мађарском парламенту и потписник овог извештаја у својству вршиоца дужности гл. и одг. уредника Српских недељних новина, поздравио је Драган Алорић, новинар из Црне Горе, који је истакао да ћирилица за српски народ има посебну вредност: „Ћирилицом смо се уписали међу цивилизоване (словесне) и историјске народе Европе и свијета и њоме су исписани сви наши културни трагови. Ћирилицом је написана најпознатија српска књига Мирослављево јеванђеље, коју је УНЕСКО уврстио у едицију „Памћење свијета“ као једно од 120 највреднијих добара које је створила људска цивилизација, као и Октоих и

друге књиге, чије штампање представља најзначајније датуме српске културне историје.

Не постоји ни један разлог за потискивање и напуштање ћирилице, ни историјски, ни културни, ни естетски, ни лингвистички, ни вјерски, ни техничко-технолошки. Ћирилица је била и остала једна од основних одредница српског идентитета. Њено напуштање значи прекид са нашим културним и духовним идентитетом, односно, одрицање од свог културног наслеђа.”

Част да отвори поставку припала је Будимиру Дубаку, српском књижевнику и политичару из Црне Горе који је представљајући сликовни буквар православља Олицие Стефановић нагласио следеће: „Српска ћирилица је иконостах од слова, на коме графеме живе и ћутке говоре. Кроз вјекове нам преносе поруке, упућене од Бога Логоса. Погледајмо само наше књиге староставне, од рукописних, до штампаних, од Мирослављевог јеванђеља, до оних из штампарија Ђурђа Црнојевића и Божицара Вуковића Подгоричанина, штампарија у Горажду, Рујну, Грачаници, Милешеви и Београду, па ћемо бити опчињени његовом лепотом Слова.

Уочићемо чудесни континуитет између рукописних и штампаних књига, као и цијеле српске културе, који се често не пројављује на хоризонту спољашње историје, јер је силом прекинут, али је наставио да траје у духовној кохезији, која је обезбиједила опстанак у историјској тмини. Као да су књиге чекале поновни излазак на свје-

тло дана и васпостављање видљивог континуитета, које доноси ново доба.

Да то није ланац што се у савременост кида, најбоље свједочи Олиција Стефановић, чију изложбу слика имамо част да отворимо у Чачку, граду културе, у граду велике наше сликарке Надежде Петровић и толиких знаменитих српских писаца и уметника.

Оно што разликује Олицију Стефановић од древних илуминатора је то што њеном слову није потребан спољашњи украс, већ слово служи као смјестилиште за ликове светих, подвижника, ктитора и оних који су живјели славећи Логос као Ријеч Господњу.

Изложбу сликовног буквара Олиције Стефановић организовао је Српски национални савет Црне Горе у сарадњи са Центром за културу града Чачка.

С разлогом смо изабрали радове ове изузетне српске сликарке, иконописца и калиграфа, која нам доноси љепоту ћириличких слова. Ону љепоту, без које не може да се замисли културни и духовни континуитет српског народа.”

Било како било, пројекат Олиције Стефановић под насловом „Моја ћирилица“ јесте „особен запис о средњовековној српској уметности и штит је од заборава и потискивања ћириличног писма. Изложба представља и уметничку фактографску чињеницу, којом је ауторка изразила лепоту ћириличних слова.”

Што се тиче саме ауторке, она истиче следеће: „Ова изложба представља странице моје ауторске књиге „Сли-

ковни буквар православља” и на њој можете видети ћирилична слова, дакле, нашу дивну азбуку исликану, а свако слово носи неки појам. Ту су пратећи текстови, кратке молитве, цитати владике Николаја и разних светитеља. Основни циљ изложбе је, не само промовисање ћирилице, него да је не заборавимо, да је се не одрекнемо, да покажемо сву њену лепоту, у свом сјају и раскоши. За мене је ћирилица заиста најлепше писмо и носим га у срцу. И тако га треба и писати и читати. Срцем.” – рекла је Олиција Стефановић.

Искрено се надамо да ће предивно уметничко сведочанство о ћирилици Олиције Стефановић кад-тад стићи и у Мађарску с циљем да се оно представи у бројним, српским живљем настањеним насељима, како би се истакао значај чувања и неговања ћирилице, стуба српског националног и културног идентитета, писма, „које је својим укупним, па и ликовним особеностима најпогодније, чак савршено за изражавање најразличитијих па и најсложенијих мисли, остварења идеја насталих на српском језику. Ћирилица је у српском народу, поред осталог, инструмент православља, наше свето писмо.”

П. М.

Изложба Борка Мочевећа у Сегедину

јединствени ликовни догађај обезбедили су хористи в е ж б а о н и ц е Основне и уметничке школе „Ђула Јухас” на челу са хоровођом Бригите Шереш, да би потом изложбу на енглеском језику (уз обезбеђен превод на мађарски језик) отворила Њ.Е. Госпођа Биљана Гутић Бјелица, амбасадор Босне и Херцеговине у Будимпешти. Она

Након Будимпеште, поставка слика под насловом „Аутопортрет” Борка Мочевећа, академског сликара из Источног Сарајева, 18. јануара стигла је и у Сегедин.

У Културној палати „Reök”, увод у

се најпре захвалила сваком ко је учествовао у организацији изложбе у заиста импозантном изложбеном простору, да би потом подсетила да је поставка боравила у Будимпешти, у склопу „Српских дана” одржаних у октобру прошле године.

Говорећи о Борку Мочевећу, Биљана Гутић Бјелица је истакала да се ради о младом, перспективном уметнику Босне и Херцеговине, који преко свог сликарског пројекта представља портрете познатих уметника, међу којима се налазе писци, песници, сликари, глумци итд.

Свечаном отварању изложбе аутопортретских радова Борка Мочевећа која у себи носе дубину, емоције и психолошке поруке, присуствовали су и Ђерђ Терек, почасни конзул Бо-

сне и Херцеговине у Сегедину, односно, бројни чланови српске заједнице у Сегедину, предвођени протојерејем Далибором Миленковићем, парохом и архијерејским намесником сегединским а културну светковину почастивала је и Вера Пејић Сутор, председница ССМ.

Поставка, која садржи шеснаест репрезентативних радова, у Културној палати „Reök” биће отворена до 11. фебруара.

П. М.

Новогодишњи концерти у Текелијануму

КУЛТУРА

Ансамбл „Госпон тамбураши” поново освојио публику

Далепа музика и изванредни музичари непрекидно привлаче пажњу публике, доказао је и једноипочасовни музички доживљај у препуној свечаној сали Текелијанума. На позив Епархије будимске и протојереја Лазара Пајтића, ансамбл „Госпон тамбураши” из Новог Сада, поново је гостовао у Мађарској. У нашем граду је одржан новогодишњи концерт, онакав, каквим се дочекује и поздравља Нова година.

Низале су се песме из Паноније, при

чијем извођењу се показала виртуозност музичара, њихова комуникација и професионалност. Салу су испунили тонови Гајдашког кола и мађарског чардаша. Затим су следиле романсе и староградке песме, које су настајале у овим крајевима и шириле се према Србији, као песме Петефи Шандора „На крај села чађава ме’ана”, „Када падне први снег”, „Моја мала нема мане”, „Ево банке цигане мој”, „У том Сомбору”, „Нема лепше девојке”, затим „Зауставите Дунав”, песме Звонка

Богдана, „Осам тамбураша с Петроварадина”, „Мало ја, мало ти”, „Нема лепше девојке”, „Говори се да ме вараш”, „Фијакер стари”, „Растао сам поред Дунава”, „Дунаве, моје море”.

Своје име „Госпон тамбураши” са поносом носе од Богојављанске ноћи 2019. године. Тако их је назвао велики кантаутор Ђорђе Балашевић. Са њим су сарађивали петнаестак година, али су га, без сваког реда, и испратили. Од њега су научили много, како кажу да захваљујући музици, а свирају све жанрове, шире љубав, узајамно поштовање међу народима различите националности и вероисповести. „Ђолета заменити нико не може, јер његово песништво, његова музика, његов лик и његово дело је незаменљиво. После његовог одласка, остала је велика празнина. Имали смо част да са њим делимо не само подијум, него и васиону. Носимо и аманет и бреме. Одговорност да не обрुкамо Ђолета и његово стваралаштво његове најмилије, него да наставимо да радимо оно што је он радио деценијама”, рекао је Бојан Тренкић за наш лист. Оркестар је наставио сарадњу са породицом Балашевић. На концерту су отпевали и неколико ауторских песама Јелене Бебе Балашевић и Ђорђа Балашевића.

За овај концерт су одабрали интернационалне песме и песме из бивше

Југославије, тако да није изостала ни севдалинка, „У лијепом старом граду Вишеграду”, а ни македонска песма „Јовано, Јованке”.

Током извођења хитова из филмова: „Несаница”, „Вратиће се роде”, затим „Пукни зоро”, посетиоци су уживали у изванредним вокалима чланова оркестра. Чуо се и један од најпопуларнијих њихових хитова, песма „Све бајке света”, у извођењу сјајног Енрика Хорвата. Публика је имала прилику да заједно са оркестром отпева песму „Ко те има тај те нема”, а концерт је завршен ауторском песмом „Желимо вам све најбоље”, као и Балашевићевом песмом „Морам да идем сад”, током које су музичари полако напуштали салу, испраћени громогласним аплаузом.

Изванредно музицирање, дивни гласови, лепе песме и разноврстан репертоар, поново су учинили да ово вече буде незаборавно.

Да подсетимо читаоце да су чланови ансамбла Милан Влашкин (први басприм), Милан Вучетин (други басприм), Милан Глувајић (прим), Енрико Хорват (Е – басприм), Милан Свирчев (контрабас), Никола Зорић (контра), Бојан Тренкић (тамбурашко чело).

Ову манифестацију финансијски су помогли Лазар Пајтић и Биљана Милошевић.

Катарина Павловић Бачи

Музика Балкана све више популарна

Млади уметници показали свој таленат и своју свестраност

У српском ресторану „Ђевапино” у Будимпешти, у петак 19. јануара, представио се новоосновани вокално-инструментални трио „Балкан поп-ап” (Balkan pop-up). Чланови се већ одавно баве музиком, којом раде на очувању музичког наслеђа са целог Балкана. Чланови триа су одавно познати српској публици у Мађарској. Марко Челинац стални је члан оркестра „Покладе” из Мохача, а Вивијан Граф их често прати својим прекрасним гласом и јединственим наступом. Бенце Бабчан је дугогодишњи члан бугарског оркестра „Бабра” из Будимпеште. Виви је била идејни вођа да се њих троје удруже и да својим музицирањем на хармоници, саксофону, кларинету и фрулама, наравно уз њен вокал, представе богатство српске, македонске, бугарске, румунске и ромске музике. „После концерата и игранки, ми и даље желимо да музицирамо. Постоје многе песме које ретко или никада не изводимо на сцени. Зато се родила идеја да те песме изнесемо изван четири зида и покажемо их људима. У овој неформалној музичкој формацији лако можемо да наступамо на сваком месту. Момци ми уливају мир

и самопоуздање и могу са њима да наступају у свакој прилици. Врло је важно да се нисмо повезали само музички, него смо и добри пријатељи, који воле да заједнички проводе време. Из тога се рађају нове идеје и лепа наступи”, изјавила је Вивијан Граф за наш лист. Иначе, она има цивилно занимање и неко време је занемаривала музику, али је схватила да без музике не може да живи и позвала момке да оснују бенд. Фолклором се бави од своје седме године. Увек јој је била блиска јужно-словенска култура, иако потиче из швапско-мађарске породице. Срећна је што је породица прихватила њену љубав према балканској музици и што ју је „мохачка мешовита крв” прихватила. Трио „Балкан поп-ап” је свој први наступ имао на Фестивалу „Балкански мост”, где је учествовало 30 оркестара са целог Балкана. Њих неколико су били позвани да направе промоцију ове манифестације и међу њима је био и трио „Балкан поп-ап”, који је, на овај начин, постао амбасадор Фестивала. Један дан пред почетак фестивала, имали су концерт у кафеу „Papírkutja” и овде је почело остварење њихове жеље. Од тада организују концерте,

зову их на много интересантних места. „Било је дирљиво наступити у нашем Мохачу где Марко и ја живимо, а и Бенцеа многи познају и воле. Дивно је било доживети њихову подршку”, своје емоције је са нама поделила Виви.

Марко и Виви живе у Мохачу, где у многонационалној средини, имају прилику да уче балканску музику. Због удаљености места становања, ретко одржавају заједничке пробе, песме уче сасмостално, а у комуникацији им помаже интернет. Поред Веспрема, до сада су наступали у Мохачу и Будимпешти.

Да то што раде, раде лепо и успе-

шно, показао је и велики аплауз у препуном ресторану. Власник ресторана Богдан Сабо нам је рекао да једном месечно организују музичке вечери, да је посећеност велика и да се гости добро осећају. Ресторан у марту обележава прву годишњицу од отварања, ради успешно, тако да се већ размислила о проширењу, односно промени локације. „Гости долазе и на ручкове и на вечере, а и у међувремену има гостију, тако да се ових 12 столова, за 45 људи, брзо попуни.” Гости се често више пута враћају, а Богдан Сабо сматра да су аутентичност и квалитет хране главни разлози.

К. П.

ПРОСЛАВЕ

Божична бајка у Српској школи у Сегедину

Период пред одлазак на зимски распуст у свим школама одише духом новогодишњих празника, Божића и празничне атмосфере.

Српска основна школа у Сегедину, испостава СОЦ „Никола Тесла“ у Будимпешти, поводом обележавања најрадоснијег хришћанског празника, сијала је као у најлепшем божичном филму. Тим наставника предвођен учитељицом Дијаном Јовановић, оцем Далибором Миленковићем и учитељем Милорадом Станићем, са свим ученицима припремио је пригодну божичну представу. Приказано је рођење Исусово, али и народни

празници у недељама пред Божић, као и на сам Божић.

Након главног програма, у сали школе била је уприличена чајанка, којој су велики допринос дали родитељи деце. Сам крај, и најзабавнији, ако питамо ученике, био је резервисан за Божићни вашар на којем су самостално израђене украсе, колаче, икебане и остале новогодишње предмете, продавали ученици.

Као и на свакој божичној и новогодишњој прослави све је мирисало на чај, цимет и колачиће, а школске просторије су биле испуњене смехом, песмом и загрљајима.

Г. К.

Будаерш – прослава српске Нове године

Српска самоуправа у Будаершу традиционално је обележила српску Нову годину.

У сали Дома културе „Јокаи Мор“, у суботу, 20. јануара, окупило се око четрдесетак гостију на вече музике и плеса. Многи од њих су били они који редовно посећују српске манифестације у Будаершу.

Вече је било испуњено богатим програмом. Двадесетак чланова КУД-а „Табан“ одиграло је игре из Мачве и Ниша, а трио девојчица, Сања и Радмила Вуквић и Болгарка Бачо, отпевале су две српске народне песме. Госте је забављао српски оркестар „Цумбус трио“, са Бранком Башић,

Слободаном Вертетићем и Давидом Ередичем. Целе вечери атмосфера је била одлична. Након програма, многи љубитељи балканског мелоса су се ухватили у коло, а нису изостали ни српски специјалитети и дружење. На крају су учесницима подељени новогодишњи поклони. Председница Српске самоуправе у Будаершу, Марина Александрић Ремели и чланови Катарина Бачи и Рудолф Ремели, били су изузетно почаствовани присуством Његове екселенције отправника послова у Амбасади Републике Србије у Будимпешти, господина Александра Лончаревића, високе личности из кабинета Општине Буда-

ерш, господина Петера Хаусера, као и потпредседника Самоуправе Срба у Мађарској, господина Петра Богдана. Овим путем се захваљују свим учесницима и гостима на незаборавном тренуцима и пријатној вечери, као и Општини Будаерш на подршци.

„Код нас нема много Срба, али и поред тога су нам програми посећени и имамо велики број пријатеља. Са радом настављамо и даље, организована манифестације и подржавати рад других институција“, изјавила је Марина Александрић Ремели за наш лист.

К. П. Б.

Српске судбине током револуције 1848/1849. године (88)

ФЕЛТОН

„Вјерују” Кошутовог комесара Саве Вуковића

„Мој отац је за многе своје заслуге добио племство од угарског краља Франца. Без обзира на то што смо ми у свом дому одвајкада говорили српски, ипак, моја наслеђена титула грофа никада није била српска. Она је била и остала мађарска!”

Сава Вилински настави да чита свој превод: „Немојмо проливати један другога крв, већ сајединивши се по братински узбијмо натраг тог злотвора који рајске крајеве наше опште домовине хоће да у нас свију гроб претвори, убијмо Рајачића, Јелачића и остале им судруге – злотворе!”

– Сасвим добро, господине поднаредниче! Ја најбоље знам да нимало није лако преводити са тог српског на мађарски језик. Не брините, биће још прилике да се усавршавају у тој тешкој работи! – насмеши му се благонаклоно комесар Сава Вуковић, потписа лист папира, удари печат, па задовољно припали цигару. – А сад под хитно пођите у Пешту и превод предајте у Војни одбор да га тамо одштампају и пошаљу у Доње крајеве!

– Да га уручим генералу Месарошу?

– Не! Предајте рукопис његовом за-

менику. Председник Војног одбора тренутно се налази у Врбасу, у Бачкој. Кренуо је на челу домобранске армије да заузме Сентомаш, да коначно уништи и то ребелантско легло!

– Разумем, господине комесаре! – војнички салутира млади Вилински, гурне лепо савијени лист хартије у унутрашњи џеп мундира боје свеже пржене кафе, па крену према излазу.

– Поднаредниче! – окрете се изненада према њему комесар. – Не заборавете, – рече неочекивано на српском језику – сутра је Мала Госпојина. Останите у Пешти, пођите у нашу пештанску цркву Светог Георгија, па запалите свећу... И за мене!

Ликом и изгледом гроф Вуковић је највише подсећао на Лајоша Кошута. Иста фризура, брада и бркови.

Боравећи у Суботици, једне вечери комесар Сава Вуковић беше необично расположен. Биће, ваљда, већ и због тога што су у Бечу пре пар дана,

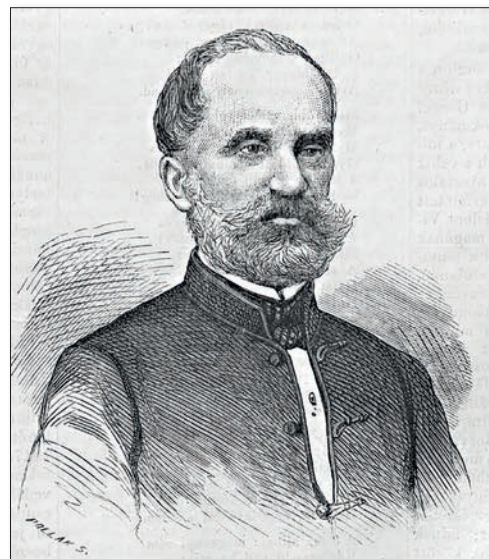
6. октобра, радикални студенти под називом Академска легија, заједно са Народном гардом подигли устанак и обесили о канделабер Теодора фон Латура, тог омраженог аустријског министра рата. Тад Вуковић позва к себи младог Саву Вилинског и помало сетно, уз чашу црног вина започе своју причу.

„Знате, одувек сам желео да будем најбољи! Ја, младићу, све до својих гимназијских дана једва да сам нешто и натуцао мађарски. Но, онако осрамоћен пред својим професорима и другарима, реших да добро усвојим мађарске речи и граматику.

Постао сам, кажу, најбољи ретор у школи. То ме је испуњавало необичним усхићењем, поносом, и осећањем изразитог задовољства. Тада сам упознао и дела ненадмашног Ференца Келчеија. Он је на једном месту записао: »Отаџбина, нација и језик три су неодвојиве ствари, а онај који се ревносно не залаже за ову последњу ствар, тешко да ће моћи да принесе жртву и за оне две претходне ствари.« Е, управо та његова мудра мисао послужила ми је као мисао водиља за цео живот. Рођени смо у вољеној нам Угарској и стога смо дужни да јој служимо свом душом и целим телом. Припадамо мађар-

ској нацији, јер као што је то изјавио и сам Кошут, у Угарској живе бројне народности, али постоји само једна нација, а то је мађарска нација! Ја се са тим потпуно слажем! Ето, на пример, мој отац је за многе своје заслуге добио племство од угарског краља Франца. Он је тиме ступио у кор стаљежа мађарских племића, представника нације! Без обзира на то што смо ми у свом дому одвајкада говорили српски, ипак, моја наслеђена титула грофа никада није била српска. Она је била и остала мађарска! То добро запамтите, мој младићу!”

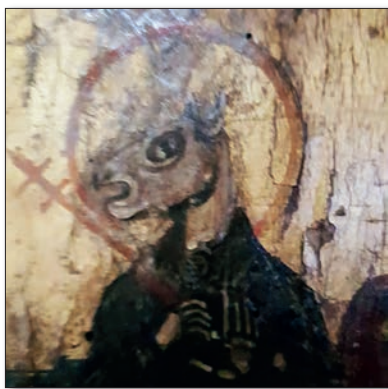
Драгомир Дујмов

Сава Вуковић

Легенда

О охолости

Има један диван псалм у Библији који гласи: „Господе, заволех лепоту дома твојега”. Осећај духовне и културне лепоте присутан је у свим богомољама. Светлост коју упућују иконе и фреске у православним храмовима, озари душу и преобрази мисли. Нису то само ликовни призори, него прозрачни изрази једне друге духовне димензије. Као да улазимо у Небо, а оно нас подсећа на то колико смо мали, крхки и пролазни. Постоје и чудотворне иконе богате симболиком као што је нпр. олтарска икона

Икону у манастиру „Градиште”, у цркви Светог Николе радио је 1795. зограф Василије Рафаиловић, сликар и иконописац чувене бококоторске сликарске породице Димитријевић-Рафаиловић. Приказан му је профил животиње сличне псу или магарцу са дугачким носем и малим шиљатим ушима. Остали део тела има људски облик, обучен у хитон с појасом и кабаницом пребаченом преко левог рамена. У руци држи крст мучеништва, а око главе му је ореол. Приказан је на неким местима да уместо крста, у десној руци држи расцветао штап, а лева је подигнута „на реторски начин”. Овакве кино-кефалне представе биле су ретке у западном религиозном сликарству, док их на Истоку и у Русији чешће срећемо. Патријарх Павле је говорио да је ова икона код нас стигла највероватније преко ликовних предлога са Атоса.

На једној руској икони из 15. века у Санкт-Петербургу у рукама му је штит и копље, а под ногама побеђени демон.

Манастир Градиште је тешко страдао у земљотресу 1979. године. Занимљиво је да је само три дана пре земљотреса иконостас из Цркве Св. Николе, на коме је светац Христифор, однет на конзервацију. Да се то није догодило, срушени кров цркве сигурно би уништио овај јединствени иконостас.

Светог Христифора у манастиру „Градиште” у Црној Гори. Међу светитељима, апостолима и анђелима налази се Свети Христифор који је био велики чудотворац, намучен и страдао за Христа 249. године. Њему се народ моли највише против заразних болести и великог помора.

Манастир „Градиште” је из 1116. године. Познат је по својој велелепној и монументалној лепоти, по томе да је у 16. веку настао први српски Буқвар, али и по икони Светог Христифора. Једна легенда говори о њему као монаху обдареном несвакидашњом лепотом која га је охолила. Дивили су му се други, и жене и мушкарци, док је он покушавао да прикрије своје лепо лице разним маскама и сачува мир и скромност. У једној усрдној молитви обратио се Богу и пожеleo да му наружи лице. Молба је била услишена, па му је глава добила псеће-магарећи изглед. Ова прича на посебан начин говори о физичкој и духовној лепоти. Свети Христифор се одриче своје лепоте, због охолости која је прати и коју препознаје у себи. Она га удаљава од Господа. Охолост је први од седам смртних грехова и увек долази пред помор и пропаст. Пуно се узохолито овај свет коме је мало шта свето. Поред

земаљског живота постоји и духовни, метафизички. На сваком од нас је да развијамо унутрашње лепоте у свему што радимо и што смо.

Питамо се има ли наде и времена за овај свет у коме је присутна површност, опседнутост изгледом и модом. Да ли ће у сталној борби добра и зла, преовладати добро?

Славица Зељковић

НЕВЕН

Сасијави ћака Српске гимназије „Никола Тесла“ у Будимпешти

Како сам провео зимски распуст

Мој дугачак зимски распуст био је пун бројних славља, радости и одмарања. Веома сам уживао у њему и добро сам се одморио од тешке школе.

Распуст ми је почео са крсном славом – Свети Никола. Дошли су нам гости да славимо заједно нашег светеља. Затим смо и ми били на гозби код других свечара, наших другара. За мање од недељу дана већ нам се приближавао католички Божић, што и наша породица слави, јер у породици имамо рођаке којима је ово главни празник. Били смо да славимо на више места, али смо могли и код куће са породицом заједно да се дружимо. После католичког Божића одмарао сам се од многих укуских јела. Углавном у слободном времену играо сам пикадо, игрице, а поред тога сам и свирао. За Нову годину сам био код својих другара у Помазу да заједно испратимо 2023. годину. Јако смо се добро осећали. Важно је да се и током распуста дружимо и да одржимо другарство. Дан после, мој деда је имао крсну славу, Светог Игњатија, где се цела наша породица окупила у Помазу. Те недеље смо се већ спремали за наш Божић, постили смо, посејали смо жито, припремили сламу. Управо онако како смо то научили од бабе и деде, да бисмо очували традицију.

На Бадњи дан смо отишли у цркву где су по обичају палили бадњака, а код куће смо испекли славски колач. Затим је следила строго посна вече-

ра. Преко ноћи смо били и на јутрењу у цркви. Први дан Божића је био много густ дешавањима. Ујутру смо били на литургији, где смо погледали Вертеп. Затим је код нас било славље, ту се била окупила породица и заједно смо провели преостали део дана.

Следила је задња недеља распуста. Током ове седмице углавном сам се одмарао и играо. Посетио сам бабу и деду. Јако волим да идем код њих. Последњег викенда је следио српски ногодишни бал у Помазу, где сваке године одлазим. Уз трубаचे и лепе српске песме испратили смо и нашу православну стару годину.

Брзо је прошао овај зимски распуст, али се радујем, јер сам много ствари доживео. Радујем се што још увек негујемо наше старе обичаје за Божић и остале празнике.

Милош Јакшић, 10/а

Како сам провела зимски распуст

Провела сам свој зимски распуст код куће, у Ловри. Преко одмора ишла сам пуно да сликам, скоро сам и завршила две слике. Имала сам пуно времена и да читам, била сам прочитала шест књига.

Да се часком вратим на сликање. Имала сам ту част и срећу да сам се могла прикључити у Српском Ковину једном уметничком кругу „Ráckevei Alkotó Kör“. Тамо су ме са добром вољом и радошћу прихватили. Остали чланови били су срећни што се једна млађа особа са „већом фантазијом“

прикључила у круг. Одмах током прве недеље распуста био је Свети Никола што је значило да смо дан пре мој тата и ја ишли да светимо водицу, а на дан славе, као и увек, свако је ишао код некога на ручак и на вечеру.

Мислила сам да је број књига које сам прочитала мали, али када сам схватила колико су биле дебеле те књиге, онда сам почела да се тешим да тај број уопште није био мали.

Нажалост, током овог распуста нисам успела да видим баку и деду. Али била сам у Београду и у Сремским Карловцима. Преко овог зимског распуста нисам била нигде да човек каже „wow“, али сам барем била код куће, где сам уживала у свом миру.

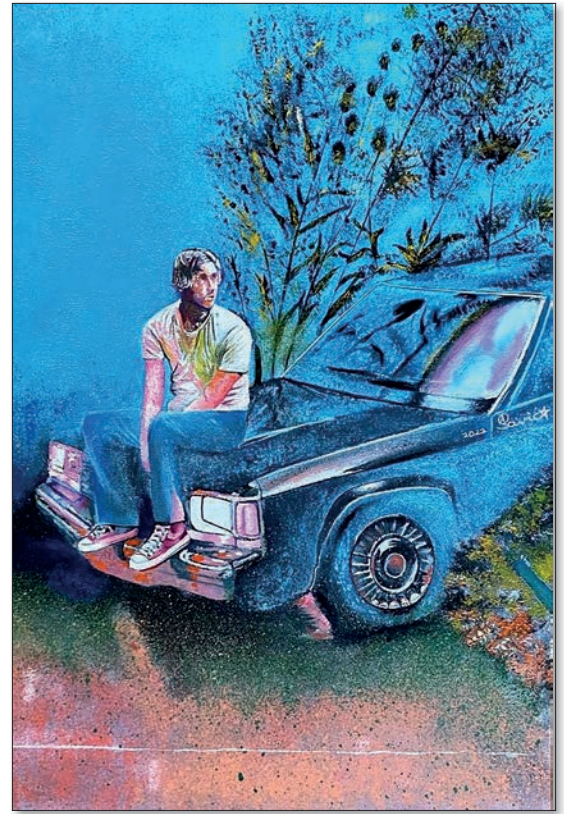
Како је пролазило време, стигли смо и до нашег Бадњег дана. Ујутру је била литургија, а после подне вечерње. Тако, као и сваке године, у ловранској цркви одржало се освећење бадњака, а мања деца из месне школе приказала су свој пригодни програм. Две цурице су рецитовале, а дечаци су, по устаљеном обичају, приказали Вертеп. После тога сви су пошли својој кући, и у седамнаест часова почела је вечера. Божић сам провела у кругу своје породице са пуно смеха и радости.

За Нову годину би-

ла сам код својих другарица са којима сам заједно дочекала Нову 2024. годину. За српску Нову годину, био је приређен бал у Српском Ковину. Дочек православне Нове године је био изузетно добар, само смо толико плесали да су нам ноге скоро отпале.

Сумирано, распуст ми је добро прошао, али је могао да буде дужи. Чини ми се, то би рекли скоро сви ученици наше Српске гимназије „Никола Тесла“ у Будимпешти.

Анастасија Савић, 10/а

Слика Анастасије Савић

Мини турнир у пикаду

Актуелно светско првенство у пикаду, пре скоро десет година оставило је позитивне утиске на омладину у Десци. Можда би занимљиво било гледати и велику награду четири скакаонице, или велеслалом, који су у исто време актуелни на спортским надметањима у Европи. Али ипак, достигнуће је бавити се пикадом у прелепој равници Баната.

Млади момци и девојке, предвођени Нићифором Брцаном, пре десет година, први пут су се окупили у просторијама, популарног „клуба“ и започели традицију која се одржава и данас, редовно, сваког претпоследњег дана у години. И овог пута, то је био случај. У просторијама „Баната“, у Културном, Образовном и Духовном центру „Свети Сава“, окупио се велики број свих заинтересованих да се опробају у овом спорту. Велики број чланова заједнице, њихових породица, деце из основне школе са својим родитељима, симпатизери и њихови пријатељи. Нису сви ни дошли са истом жељом, било је и оних који су ту због добродружења, домаћих кифлица, бакиног колача или вина, а и оних који су још увек премали да би могли да се надмећу, чије време тек долази.

Распоређени у три категорије, мушкој, женској и дечијој, пријављени такмичари, отпочели су своје дуеле. Полако, али сигурно, почели су се издвајати они најбољи такмичари, са доста талента или вежбе. Судије, у чијем саставу су били Нићифор и Стојан Брцан, имале су пуне руке посла, пратили их је добро око и калкулатор како би све протекло без грешке. А грешке и није било, само добро расположење и мирна рука играча.

У дечијој категорији победу је однео Брцан Немања, док је друго место припало девојци Барањи Грети, а треће место заузео је Брцан Сава. У женској конкуренцији, треће место припало је Кристи Косоне, док су у финалу снаге одмериле Мелинда Цицери и Јудита Сабо, која ће ипак чекати следећу годину како би се реванширала својој старијој супарници. „Први пут учествујем, и дошла сам због забаве, а онда сам ипак одлучила да се пријавим за такмичење, нисам ни сањала о победи. Кући имамо електрични пикадо који сам мало користила и нисам баш побеђивала у породичним играма. Јако сам се изненадила да сам сада победила“ –

весела је била Мелинда. У мушкој категорији, било је напетост све до самог краја. Борба за финале била је тесна, одлучило се за свега 4 бода, а Перица Дунаи морао је да се задовољи трећим местом. Док су у финалу, снаге одмерили Илија Адамов и Кристифор Брцан. Боља тактика, или мирнија рука, а можда и бистрије око, довели су Илију до његове друге победе. „Сваке године до сада сам учествовао. Ове године и нисам вежбао, свега пар пута сам играо дарц, а док је био ковид, и било је забрањено излазити, играо сам много чешиће и више. Тада смо купили таблу

и из досаде играли у стану. Ово ми је друга победа, прошла је била 2021. године, а тада сам био увежбанији. Конкуренција је добра, сваке године, против Стојана је увек неизвесно, а овог пута било је и у финалу. Сваке године одлазим са позитивним утисцима на крају турнира.“ помало скроман био је Илија Адамов.

Дружење се наставило и после званичног проглашења победника, а део такмичара окупио се око стола за билијар. Ко зна, можда нас дешчани ове године изненаде са првенством и у овом спорту.

С. С.

ПОЗИВНИЦА

САМОУПРАВА СРБА У МАЂАРСКОЈ
И
СРПСКИ КУЛТУРНИ ЦЕНТАР
"СРПСКИ ВЕНАЦ"
срдечно Вас позивају на
СВЕТОСАВСКУ АКАДЕМИЈУ
која ће се одржати
27. јануара 2024. (у суботу) са
почетком у 16:00 часова

СВЕЧАНА САЛА ТЕКЕЛИЈАНУМА
(1053 Budapest, Veres Pálné u. 17.)
Остварење програма је помогла Влада Мађарске

ФОНД
Фонд за каблов, регионалне медије и за средину са Србијом у региону
РЕПУБЛИКА СРБИЈА - АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА

КОНКУРС ЗА ПОСАО ЗАМЕНИК ШЕФА ЕКОНОМАТА

Канцеларија ССМ (Ул. Микше Фалка бр 3, 1055 Будимпешта) објављује конкурс за пријем у радни однос једне особе у пуном радном времену.

Опис позиције:

заменик шефа економата - статус државног службеника

Опис посла:

- Обављање задатака финансијског пословања за васпитно-образовну установу
- учествовање у контроли исправности рачуноводствених исправа и изради захтева за преузимање обавеза и захтева за плаћање;
- контрола службе за људске ресурсе
- Уређивање, овера, супотписивање докумената и уговора:
- Израда потребне документације и захтева за доделу средстава из буџета
- Вођење аналитичких евиденција
- Обрачун додељених средстава из државног буџета
- Припрема плана буџета
- Контрола благајне
- Контрола и ажурирање Правилника о финансијском пословању институција које се финансирају из државног буџета

Потребно је:

- Добро познавање програма (MS Office, Excel) и рад на рачунару.
- Диплома средњег или вишег стручног усмерења
- Знање српског језика није услов, представља предност.
- Најмање једна година радног искуства у струци.
- Исплата личног дохотка и премија врши се према Закону о државним службеницима број СХСХ из 2011. год.

Пријаве за посао кандидати могу слати или предати лично на адресу: Канцеларија ССМ, Ул. Микше Фалка бр. 3, 1055 Будимпешта или путем електронске поште: ssm@t-online.hu

Рок за подношење пријаве на конкурс:
20. фебруар 2024. год.

САМОУПРАВА СРБА У МАЂАРСКОЈ И СРПСКИ КУЛТУРНИ ЦЕНТАР "СРПСКИ ВЕНАЦ"

ВАС ПОЗИВАЈУ НА
СВЕТОСАВСКИ БАЛ

НА БАЛУ НАСТУПАЈУ
БИЉАНА ЈЕФТИЋ И АЛЕКСАНДАР ИЛИЋ
УЗ ПРАТЊУ ОРКЕСТРА РАДОВАНА МАРИЋА,
СОПИСТА НА ВИОЛИНИ МИЛАН ИЛИЋ,
КАО И ОРКЕСТАР "СЕЛО"

РЕЗЕРВАЦИЈЕ
КАТАРИНА БАЧИ
+36 30 9694783

ЦЕНА УЛАЗНИЦЕ СА ВЕЧЕРОМ 14000 ФТ ТОМБОЛА

27. ЈАНУАР 2024. | ОД 20.00
БУГАРСКИ КУЛТУРНИ ЦЕНТАР
1097 Budapest, Vágóhid u. 62

BALKAN PARTY Budapest

MASKENBAL

MORRISON'S 2 | 10. FEBRUAR, SUBOTA
1055 BUDAPEST, SZENT ISTVÁN KRT. 11 | KARTE NA ULAZU: 3000 FT

21:00h
Otvoravanje vrata, početak takmičenja maski

22:00h
Yu party DJ
Rezident: **Macsity**
Balkanska zabavna muzika

01:00h
Proglašenje najboljih maski

Balkan Grill: pečeno prase na ražnju

Obuci se u atraktivnu masku da bi dobio neku od vrednih nagrada:

VAROSE SRPSKE NEDELJNE NOVINE PASKAL DENTAL

ХРАМ СВЕТОГ ВЕЛИКОМУЧЕНИКА ГЕОРГИЈА У БУДИМПЕШТИ

РАСПОРЕД БОГОСЛУЖЕЊА ЗА ЈАНУАР 2024. ГОДИНЕ

03. 02. субота – Вечерње	16 часова
04. 02. недеља – Света Литургија	
11. 02. субота – Вечерње	16 часова
12. 02. недеља – Света Литургија	10 часова
12. 02. недеља – Вечерње	16 часова
13. 02. понедељак – Света Три Јерарха	
Света Литургија	10 часова
<i>Јушрење се служи свакој дана у 8:00 часова</i>	

СРПСКЕ
НАРОДНЕ НОВИНЕ
СРБСКЕ

НАРОДНЕ НОВИНЕ.

www.snnovine.com

СРПСКЕ НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ – Лист Срба у Мађарској ⇨ Издавач: Српски медијски центар (ДОО-КФТ) ⇨ За издавача: Радојка Филаковић ⇨ Главни одговорни уредник: др Драган Јаковљевић ⇨ Вршилац дужности главног одговорног уредника: др Предраг Мандић ⇨ Финансијер: Кабинет мађарског премијера (Miniszterelnökség) и Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. ⇨ Фоторепортер: Иван Јакшић ⇨ Седиште редакције: Falk Miksa u. 3, 1055 Budapest ⇨ Поштанска адреса: Szerb Országos Önkormányzat, Szerb Hetilap, Falk Miksa u. 3, 1055 Budapest ⇨ Контакт: srpskenedeljenovine@gmail.com Web: www.snnovine.com ⇨ Графички прелом листа: Тибор Фуксел ⇨ За штампању: Szedéstűkőr Bt.: Ференц Ибош ⇨ Текстуралне прилоге и фотографије примамо искључиво у електронској форми. Уредништво задржава право лекторске обраде и скраћивања текстова у складу са расположивим новинским простором. ⇨ СРПСКЕ НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ су 2013. године награђене угледним друштвеним признањем – ВЕЛИКОМ ПЛАКЕТОМ УДРУЖЕЊА КЊИЖЕВНИКА СРБИЈЕ, за објективно и правовремено информисање, неговање српског језика и ћирилице и јачање веза српске заједнице у Мађарској са матичном државом Србијом и Удружењем књижевника Србије. ⇨ HU ISSN 2061-0238

ДУХОВНОСТ

ПОВОДОМ САВИНДАНА

Свети Сава је најлепши плод са српског дрвета, накалемљеног на Христов чокот, по Његовим речима: „Ја сам чокот, а ви лоза.“ И заиста, у нашем иконописању постоји једна дивна икона коју називамо света лоза Немањића. На њој је у виду разгранатог стабла представљена цела света лоза немањића. Од њеног родоначелника Св. Симеона Мироточивог, његових синова, унука, до Св. Уроша, сина цара Душана. Благодарети својом светом пореклу и потомству, Свети Сава је најпоштованији српски светитељ. Како због свог честитог и богоугодног живота, тако и због свих дела које је учинио за наш род.

Наш српски православни народ је управо захваљујући Светом Сави добио највећи досадашњи расадник духовности у историји наше Цркве. Манастир Хиландар је вековима био чувар исконског православног учења и помагач Срба у свим приликама и неприликама.

Из манастира Хиландара изашли су многи архијереји, српски учитељи и просветитељи, лекари и сликари, монаси и светитељи. Свети Сава је као нико од њих у себи имао све ове особине. Архијерејство Светог Саве огледало се у његовом пресудном значају за задобијање самосталности Српске цркве. Од његовог времена, тачније од 1219. године, Црква је постала независна од других православних цркава и могла је сама да управља својим добрима, сама да поставља епископе и свештенике и да се на тај начин што више приближи својем народу. Као учитељ и просветитељ Срба, Свети Сава се истиче оснивањем школа за народ и свештенство, уређивањем и преписивањем књига и просвећивањем свога народа у свакодневном контакту. Оснивањем болница и прихvatилишта за сиротињу, српска држава у време Светог Саве постаје узор другима за начин правог хришћанског односа и схватања речи Христових: „Када помогосте једноме од ових малих, мени помогосте.“

Монаштво Светог Саве је пример свим његовим следбеницима, којима је он, као помоћ, за духовни и телесни живот оставио, познати Типик, правило живота и рада монаха у манастирима, па и свештеника и народа уопште у животу свих нас. Многа су поља рада Светог Саве. На државном уређењу, такође, он је оставио уређено законодавство. У изградњи храмова и манастира, време Светог Саве остало је забележено као процват црквеног градитељства. Поменимо само манастире Студеницу, Милешеву, Жичу па и остале наше светиње. Дело Светог Саве је превелико да стане у пар реченица. О њему су писане и пишу се књиге. Оно, што нама као његовим потомцима остаје, јесте да се угледамо на њега, као свога учитеља и да поштујемо његово дело, прослављамо њега и Господа нашега, који нам га је подарио као звезду водилу у нашим животима. Помолимо се, Браћо и Сестре, Светом Сави да нас уразуми, сложи и обожи, како бисмо се заједно са њим нашли у Царству Божијем. Амин.

Јереј Милан Ерић
парох печујски

Одломак из „Пројводи о Светом Сави“, одржане 25. јануара 2015. године у иџујском српском православном храму

Освећена нова фреска у новосентиванском српском православном храму

Срби у Новом Сентивану, предвођени својим духовним пастиром, протојером Светомиром Миличићем, парохом дешчанским, администратором новосентиванске парохије отпочели су обнову целокупног олтара светог храма.

Давнашња жеља месних српских православних верника је да улепша-

ју унутрашњост своје светиње, а први корак су учинили, штавише, крунисали су осликавањем предивне нове фреске Христа Господа.

Фреску, рад уметника Зорана Селаковића из Србије, даровао је Ђорђе Веселинов, кум прошлогодишње храмове славе са својом породицом. Освећење је на други дан Божића, након свете литургије, тачније

заамвоне молитве, обавио протојером Светомир Миличић, администратор новосентиванске парохије.

Духовни пастир новосентиванских Срба је открио да током пролећа предстоје бројни радови међу којима су и глетовање, фарбање олтара светог храма. Циљ је да се у потпуности обнови олтар, а потом се предвиђају и други бројни реконструкциони радови, који ће обухватити унутрашњост српске православне цркве посвећене Успенију Пресвете Богородице.

П. М.

